

Céad Míle Fáilte

Giới thiệu về Ireland

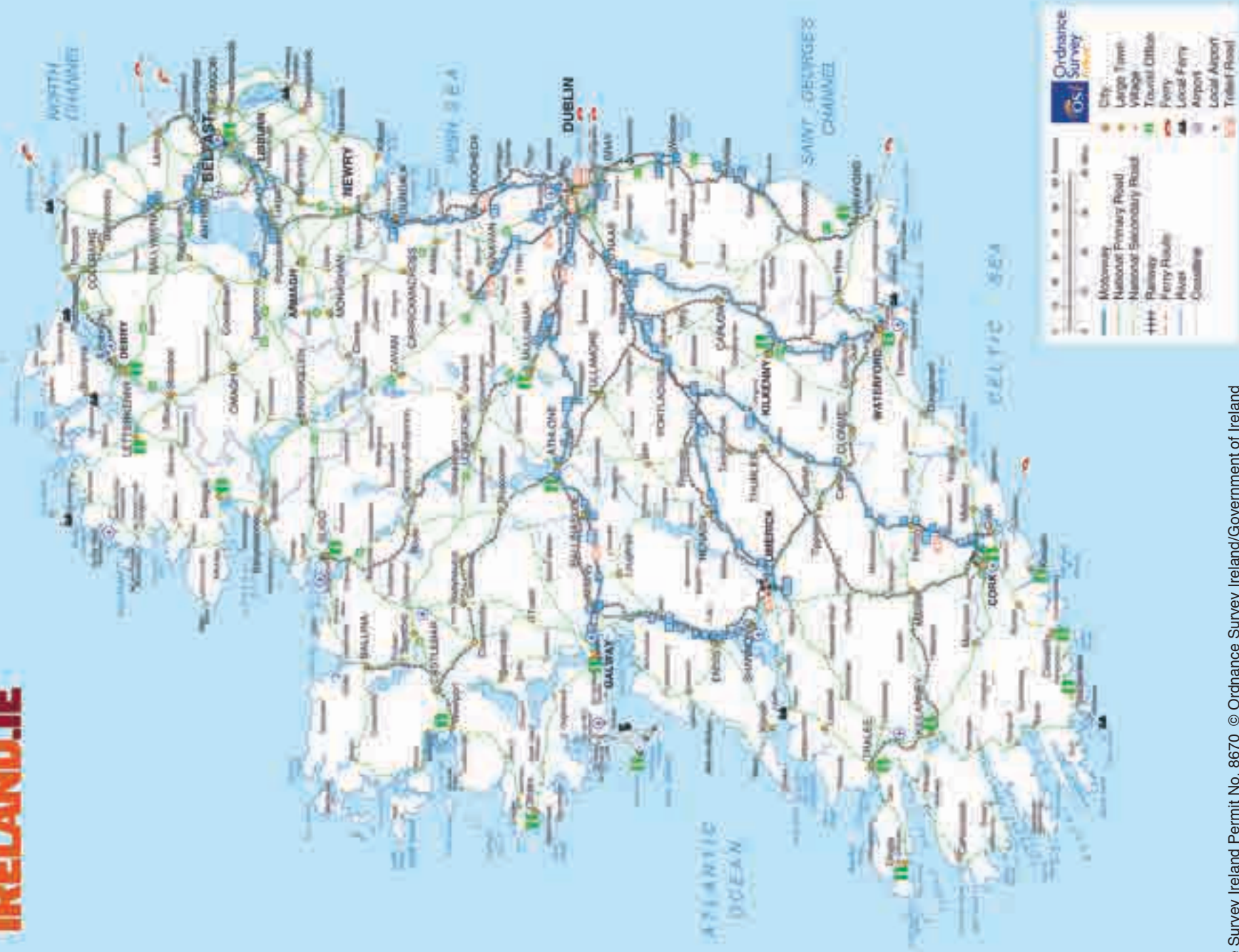
Giới thiệu chung về chính trị,
kinh tế và văn hóa Ireland

Bộ Ngoại giao
và Thương mại Ireland

Bản đồ Ireland →

The Fun Starts Here
**DISCOVER
IRELAND.IE**

Mục lục

Cuốn sách này giới thiệu tổng quan về chính trị, kinh tế và văn hóa Ireland. Trong phạm vi một ấn phẩm ngắn, khó có thể mô tả được hết tất cả các khía cạnh cuộc sống ở Ireland. Chúng tôi hy vọng rằng thông qua cuốn sách này các bạn sẽ khám phá thêm về Ireland và người dân nơi đây.

Nhà nước Ireland	3
Lịch sử	9
Môi trường	13
Nền kinh tế	17
Dịch vụ xã hội	27
Bắc Ireland	31
Quan hệ quốc tế	37
Nghệ thuật và Văn hóa	43

Đất nước Ireland

Tên nước

Hiến pháp Ireland quy định tên nước là Éire (tiếng Gaelic) hay Ireland (tiếng Anh).

Hòn đảo Ireland

Hòn đảo Ireland bao gồm nhà nước Ireland độc lập có chủ quyền bao gồm 26 hạt, và sáu hạt ở Bắc Ireland nằm ở phía đông bắc hòn đảo, được quản lý bởi một cơ quan Hành pháp và Lập pháp cùng chia sẻ quyền lực, được thành lập theo Hiệp định Ngày Thứ Sáu Tốt lành.

Ngôn ngữ

Điều 8 trong Hiến pháp Ireland khẳng định:

- 1 tiếng Gaelic (ngôn ngữ gốc của người Ireland).
- 2 tiếng Anh được công nhận là ngôn ngữ chính thức thứ hai.

Quốc kỳ

Quốc kỳ Ireland gồm ba màu xanh lá cây, trắng và da cam.

Quốc huy

Đàn harp được coi là biểu tượng chính thức hay quốc huy của Ireland từ thời Trung cổ. Quốc huy đàn harp được Chính phủ, các cơ quan trong chính phủ và cơ quan đại diện trong nước và cơ quan đại diện ngoại giao ở nước ngoài sử dụng. Đàn harp được khắc trên con dấu của Văn phòng Tổng thống cũng như trên mặt đồng tiền xu euro của Ireland.

Quốc ca

Amhrán na bhFiann (Bài hát của Quân nhân) là Quốc ca Ireland.

Ngày Quốc khánh

Ngày Thánh Patrick, 17 tháng 3, là Quốc khánh Ireland. Theo truyền thuyết, Thánh Patrick đã sử dụng cỏ ba lá khi thuyết giáo ở Ireland, và kể từ đó cỏ ba lá được sử dụng làm biểu tượng Ireland.

Thông tin trực tuyến

Lễ hội ngày Thánh Patrick:

www.stpatricksday.ie

Chính phủ

Ireland là quốc gia có nền dân chủ nghị viện. Luật pháp dựa trên Thông luật và các đạo luật do Nghị viện (*Oireachtas*) ban hành theo Hiến pháp. Ngoài ra, các quy định và chỉ thị do Liên minh châu Âu ban hành cũng có hiệu lực tại Ireland.

Hiến pháp Ireland quy định hình thái chính phủ và xác định quyền lực cũng như chức năng của Tổng thống, hai viện của Nghị viện và Chính phủ. Hiến pháp còn quy định cấu trúc và quyền lực của Tòa án và xác định những quyền cơ bản của công dân. Quyền cơ bản được thể hiện theo năm nhóm chính: Quyền Riêng tư, Gia đình, Giáo dục, Tài sản tư nhân và Tôn giáo.

Phòng họp Hạ viện trong tòa nhà Leinster

Tổng thống là Nguyên thủ Quốc gia, và được bầu trực tiếp.

Có 15 bộ trong Chính phủ, với người đứng đầu là bộ trưởng. Các bộ trưởng tập hợp lại hình thành nên Chính phủ. Quyền lực hành pháp được thực hiện bởi Chính phủ, và Chính phủ chịu trách nhiệm trước Hạ viện (*Dáil*). Người đứng đầu Chính phủ là Thủ tướng (*Taoiseach*), và có Phó Thủ tướng (*Tánaiste*) giúp việc.

Nghị viện bao gồm hai Viện, Hạ viện (*Dáil Éireann*) và Thượng viện (*Seanad Éireann*). Hạ viện có 166 thành viên là Hạ nghị sỹ (*Teachtaí Dála* – TD). Hạ nghị sỹ được bầu theo hệ thống đại diện tương ứng đầu phiếu phổ thông. Bầu cử diễn ra ít nhất năm năm một lần. Sau cuộc tổng tuyển cử năm 2011, các chính đảng chính đại diện trong Hạ viện bao gồm *Fine Gael*, *Công đảng*, *Fianna Fáil*, và *Sinn Féin*.

Thượng viện có 60 thành viên, 11 trong số này do Thủ tướng đề cử, số còn lại được bầu từ một số ban chuyên môn và bởi những người có trình độ đại học. Thượng viện có thể đề xuất hoặc sửa đổi luật (trừ Dự luật Tài chính), nhưng Hạ viện có quyền bác bỏ những thay đổi hoặc đề xuất luật.

Thông tin trực tuyến

Chính phủ Ireland:	www.irlgov.ie
Tổng thống Ireland:	www.president.ie
Đảng Fine Gael:	www.finegaele.ie
Công Đảng:	www.labour.ie
Đảng Fianna Fáil:	www.fiannafail.ie
Sinn Féin:	www.sinnfein.ie
Trang tin của Chính phủ Ireland:	www.merrionstreet.ie

Chính quyền địa phương

Hệ thống chính quyền địa phương bao gồm 114 cơ quan chính quyền địa phương và đang trải qua quá trình đổi mới và cải cách, nhằm giảm đáng kể số lượng các cơ quan chính quyền địa phương.

Chính quyền địa phương cung cấp các dịch vụ như nhà ở và xây dựng, vận tải và an toàn đường bộ, cấp thoát nước, các dự án phát triển cộng đồng, bảo vệ môi trường và quản lý rác thải, hoạt động giải trí, giáo dục, y tế, phúc lợi xã hội, và các dịch vụ nhỏ khác.

Chính quyền địa phương được cấp một phần ngân sách từ chính phủ trung ương và một phần từ các nguồn lực địa phương.

Thông tin trực tuyến

Bộ Môi trường, Cộng đồng và
Chính quyền Địa phương:

www.environment.ie

Toà án

Luật Ireland dựa trên Thông Luật và được điều chỉnh bằng các đạo luật và tuân thủ Hiến pháp năm 1937. Theo Hiến pháp, toà án chịu trách nhiệm đảm bảo công lý theo thượng tôn pháp luật. Tổng thống bổ nhiệm thẩm phán theo đề xuất của Chính phủ.

Tòa án, Dublin

Thông tin trực tuyến

Bộ Tư pháp và Công bằng:

www.justice.ie

Toà án Ireland:

www.courts.ie

Văn phòng Giám đốc Cơ quan Công tố:

www.dppireland.ie

Văn phòng Tổng chưởng lý:

www.attorneygeneral.ie

Trung úy Stephen Byrne, đóng quân tại Uganda, tham gia lực lượng đào tạo của châu Âu tại Somalia.

Cảnh sát và Quân đội

Lực lượng cảnh sát quốc gia, *An Garda Síochána*, được thành lập năm 1922. Hoạt động quản lý và kiểm soát của lực lượng này được thực hiện theo qui định của Bộ Tư pháp và Công bằng, và người đứng đầu của lực lượng cảnh sát do Chính phủ bổ nhiệm.

Lực lượng cảnh sát quốc gia không có vũ trang, ngoại trừ một số đơn vị đặc biệt. Kể từ năm 1989, cảnh sát Ireland đã tham gia nhiều sứ mệnh của Liên Hợp quốc trên toàn thế giới. Lực lượng này còn thực hiện nhiệm vụ dưới lá cờ Liên minh châu Âu, gần đây là ở Kosovo và Afghanistan, và giám sát các cuộc bầu cử ở Nam Phi và Palestine.

Lực lượng Quốc phòng Thường trực, bao gồm Quân đội chính quy, Hải quân và Không quân, hoạt động dưới quyền của Bộ Quốc phòng. Bộ Quốc phòng còn chịu trách nhiệm lập kế hoạch, tổ chức và điều phối các lực lượng dân quân tự vệ. Tuyển quân được tiến hành trên cơ sở tình nguyện. Quân đội Ireland có nhiều kinh nghiệm trong các sứ mệnh gìn giữ hòa bình và đã tham gia phục vụ trong sứ mệnh gìn giữ hòa bình của Liên hợp quốc, Liên minh Châu Âu và NATO trên toàn thế giới kể từ năm 1958. Gần đây nhất, quân đội Ireland phục vụ tại Liberia (tham gia vào Lực lượng Phản ứng nhanh cho UNMIL), Chad (Trung tướng Pat Nash của quân đội Ireland nắm giữ vai trò chỉ huy trưởng chiến dịch), và Lebanon (hơn 350 lính Ireland tham gia lực lượng UNIFIL).

Thông tin trực tuyến

Bộ Tư pháp và Công bằng:	www.justice.ie
Cảnh sát Ireland (<i>Garda Síochána</i>):	www.garda.ie
Cơ quan Giám sát Cảnh sát (<i>Garda Ombudsman</i>):	www.gardaombudsman.ie
Bộ Quốc phòng:	www.defence.ie
Lực lượng Quốc phòng Ireland:	www.military.ie

Lịch sử

Ireland đã có những dấu hiệu của sự sống cách đây khoảng 7.000 năm, và đã trải qua nhiều cuộc tấn công và xâm lấn. Lịch sử lâu đời này tạo ra một Ireland có sự pha trộn phong phú về tổ tiên và truyền thống. Vào thế kỷ thứ VI trước Công nguyên, những kẻ xâm lược Celtic thiết lập sự thống nhất về văn hoá và ngôn ngữ trên hòn đảo. Cơ đốc giáo được truyền bá, theo truyền thống là bởi Thánh Patrick, vào thế kỷ V. Những cuộc xâm lấn của người Viking trong thế kỷ IX và X tạo ra phát triển thương mại, đặc biệt là ở Dublin, Waterford và Cork.

Thế kỷ XII chứng kiến sự xuất hiện của người Norman, trước đó định cư ở Anh và xứ Wales. Họ nhanh chóng giành quyền kiểm soát phần lớn Ireland, và sau đó Ireland nằm dưới quyền cai quản chính trị của Vua nước Anh.

Sau một loạt cuộc nổi dậy chống lại Vương triều Anh, Ulster, thành trì cuối cùng của người Ireland cổ (Gaelic), rơi vào tay Vương triều Anh vào năm 1603. Việc người Ulster phải di cư, và nhiều người Anh và Scotland tới định cư ở Ulster có ảnh hưởng lâu dài đến hình thái tôn giáo và chính trị của vùng đất này.

Xung đột lại nổ ra trong thế kỷ XVII và cuộc chiến giành ngôi cuối cùng được giải quyết trong Trận chiến Boyne (năm 1690) và Trận chiến Aughrim (1691). Những nhà lãnh đạo người Ireland và thuộc hạ (được gọi là “Những con Ngỗng Hoang”) bị thất bại phải rời bỏ Ireland và theo đuổi sự nghiệp quân sự, tôn giáo và thương mại ở nước ngoài. Những người theo đạo Tin lành thuộc Giáo hội nắm quyền chính trị và sở hữu đất đai ở Ireland, và luật hình sự phân biệt đối xử đối với người Thiên chúa giáo.

Thế kỷ XVIII

Thế kỷ XVIII chứng kiến sự phát triển kinh tế vượt bậc của Ireland. Ngành công nghiệp vải sợi phát triển hưng thịnh, đặc biệt là ở Ulster; các mặt hàng len, thịt bò, bơ và thịt lợn Ireland trở thành những mặt hàng xuất khẩu quan trọng. Những người Tin lành cầm quyền tự coi mình là dân tộc Ireland và phát triển truyền thống nghị viện mạnh và riêng biệt.

Tranh chấp ngày càng tăng giữa Vương quốc Anh và những thuộc địa ở Bắc Mỹ từ những năm 1760 giúp thúc đẩy truyền thống yêu nước mạnh mẽ mà cuối cùng, theo ảnh hưởng của cuộc Cách mạng Tư sản Pháp, Hội Liên minh người Ireland ra đời. Năm 1789, cuộc nổi dậy do Liên minh người Ireland lãnh đạo bị đàn áp và Đạo luật Liên hiệp năm 1800 thiết lập liên hiệp nghị viện đầy đủ giữa Vương quốc Anh và Ireland.

10 Thế kỷ XIX đánh dấu các cuộc chiến giải phóng của người Thiên chúa giáo. Năm 1892, người Thiên chúa giáo, đứng đầu là Daniel O’Connell, giành quyền có ghế trong nghị viện. Sau đó, liên tiếp là các nỗ lực cải cách và xóa bỏ Liên hiệp giữa Vương quốc Anh và Ireland.

Vào cuối những năm 1840, do khoai tây mất mùa trong nhiều năm liên tiếp, nạn đói khủng khiếp xảy ra: một triệu người chết đói vì thiếu lương thực và do bệnh dịch, và khoảng một triệu người phải rời Ireland. Dân số giảm trên 25% từ 8 triệu xuống còn không đến 6 triệu vào năm 1856, và tiếp tục giảm sau đó vì dư cư đã trở thành nét đặc trưng của xã hội Ireland. Nạn đói gây ảnh hưởng chính trị sâu rộng, cùng cố khát khao của cử tri Ireland mong muốn có một chính phủ tự trị của mình và quyền mua đất đai và sở hữu tài sản.

Mặc dù vậy, vấn đề chính phủ tự trị, hay “Tự quản” chưa được giải quyết. Dưới sự lãnh đạo của Charles Stewart Parnell trong những năm 1880, Đảng Nghị viện Ireland trong Westminster đặt vấn đề Ireland vào vị trí trung tâm của chính trường Anh. Năm 1886, Đảng Tự do của W.E. Gladstone ủng hộ hình thức chính phủ tự trị hạn chế cho Ireland.

Vấn đề Chính phủ Tự quản kích động những người theo chủ nghĩa liên hợp, chủ yếu là người Tin lành ở tỉnh Ulster. Cùng với các đồng minh ở Anh, những người lo sợ điều này sẽ dẫn đến sự sụp đổ của đế quốc, nhóm chủ nghĩa liên hợp vận động để không trao quyền Tự quản cho Ireland. Bất chấp các nỗ lực này, Đạo luật Tự quản cuối cùng cũng được ban hành vào năm 1914. Tuy nhiên do Chiến tranh Thế giới lần thứ nhất nổ ra nên đạo luật này không được thực hiện.

Tiến tới Độc lập

Năm 1916, nền cộng hòa được tuyên bố ở Dublin và một cuộc nổi dậy có vũ trang xảy ra. Cuộc nổi dậy ban đầu không được đa số công chúng ủng hộ và đã bị đàn áp. Tuy nhiên, lợi dụng tình hình người dân tức giận trước việc các nhà lãnh đạo nổi dậy bị hành quyết, và chống lại chính sách cưỡng bức tòng quân ở Ireland để tham gia Chiến tranh Thế giới I, những người ủng hộ cuộc nổi dậy đã thành công trong việc lật đổ Đảng Nghị viện Ireland trong cuộc Tổng tuyển cử vào năm 1918.

Đảng Sinn Féin (‘Chính Chúng ta’) thắng cử và thành lập Nghị viện (*Dáil*) đầu tiên và cuộc chiến tranh giành độc lập diễn ra ngay sau đó. Vào thời điểm Hiệp ước Anh – Ireland được ký kết năm 1921, sáu hạt ở Đông Bắc Ulster, với khoảng hai phần ba những người theo chủ nghĩa liên hợp chiếm đa số, đã thiết lập thành Bắc Ireland.

Sau Hiệp ước, 26 hạt còn lại lập thành Nhà nước Ireland tự do, với tư cách là lãnh thổ tự trị vẫn nằm trong quyền chi phối của Đế chế Anh. Nhà nước Tự do được thành lập sau một cuộc nội chiến ngắn giữa những người chấp nhận Hiệp ước cho một chính phủ tự trị và những người đòi một nền dân chủ đầy đủ. Cuộc nội chiến tạo ra nhiều quan điểm khác nhau và xác định bốn phân chính trị trong nhiều thập kỷ.

Chính phủ đầu tiên của Nhà nước mới do W.T. Cosgrave thuộc đảng *Cumann na nGaedheal*, sau này là đảng Fine Gael, đứng đầu. Kể từ những năm 1930 trở đi, đảng Fianna Fáil, do Eamon de Valera thành lập năm 1926 thành lập, chi phối chính trường Ireland.

Hai thập kỷ sau khi Ireland giành độc lập năm 1922, các thể chế Nhà nước được củng cố và truyền thống ổn định chính trị được thiết lập. Hiến pháp năm 1937 và Đạo luật Cộng hòa Ireland năm 1948 cắt đứt mối quan hệ chính thức cuối cùng của Ireland với Vương quốc Anh. Ireland giữ quan điểm trung lập trong Chiến tranh Thế giới thứ II.

Ireland gia nhập Liên Hợp quốc (UN) năm 1955, và tham gia tổ chức hiện nay là Liên minh châu Âu (EU) năm 1973. Chính sách phát triển kinh tế mới đưa đến tăng trưởng nhanh và mạnh.

Thông tin trực tuyến

Lưu trữ Quốc gia:	www.nationalarchives.ie
Các Tài liệu về Chính sách Đối ngoại của Ireland:	www.difp.ie
Lịch sử Ireland:	www.historyireland.com

Môi trường

Hòn đảo Ireland bao gồm vùng đất thấp đá vôi ở trung tâm, nổi bật là những quả đồi và một số dãy núi ven biển, nằm ở tây bắc châu Âu. Những rặng núi phía nam bao gồm sa thạch đỏ cổ bị chia cắt bởi các thung lũng đá vôi. Ở các vùng đất khác, đá granit chiếm ưu thế, trừ vùng đông bắc là cao nguyên bazan. Vùng đồng bằng trung tâm có trầm tích bằng đất sét và cát, bị chia cắt bởi những quả đồi thấp và có diện tích đầm lầy lớn và nhiều hồ.

Kinh độ	5,5° và 10,5° tây	
Vĩ độ	51,5° và 55,5° bắc	
Tổng diện tích	84.421 km ² (Ireland 70.282 km ² ; Bắc Ireland 14.139 km ²)	
Đường bờ biển	3.172 km	
Núi cao nhất	Carrantuohill	1.041m
Sông dài nhất	Shannon	340 km
Hồ rộng nhất	Lough Neagh	396 km ²
Thác cao nhất	Powerscourt	122m

Khí hậu

Chịu ảnh hưởng của dòng nước ấm từ Mehicô và với gió tây nam, Ireland có khí hậu ôn hòa.

Thời tiết lạnh nhất vào tháng Giêng và tháng Hai, nhiệt độ ban ngày dao động từ 4°C đến 7°C trong khi trời ấm nhất vào tháng Bảy và tháng Tám, với nhiệt độ từ 14°C đến 16°C.

Ở những vùng đồng bằng, lượng mưa trung bình vào khoảng 800mm đến 1.200mm nhưng ở vùng núi, lượng mưa có thể vượt trên 2.000mm.

Động thực vật

Ireland tách khỏi lục địa châu Âu từ Kỷ Băng hà cuối cùng. Do vậy, hòn đảo có quần thể động vật và thực vật nhỏ hơn bất kỳ nơi nào ở châu Âu. Rừng nguyên sinh gần như đã biến mất khỏi đất nước. Hơn 400 Khu Bảo tồn Đặc biệt (SAC) được bảo vệ theo Luật Môi trường sống của EU.

Những bằng chứng của tác động đóng băng trên bề mặt được tìm thấy ở Burren tại hạt Clare, khu vực đá vôi kỷ carbon với cây cối sống trong thời tiết giá rét như ở dãy An pơ.

Ireland có vị trí quan trọng đối với những đàn chim biển và chim nước, khá nhiều chim di cư đến đây từ Iceland và Greenland vào mùa xuân và mùa thu. Rất nhiều loài cá sống ở sông hồ. Động vật có vú giống với khu vực ôn đới châu Âu. Động vật lưỡng cư có một loài lưỡng cư duy nhất là một loại ếch, một loại cóc và một loại sa-giông. Ireland không có rắn và loài bò sát duy nhất là thằn lằn thông thường.

Trách nhiệm bảo vệ và bảo tồn di sản kiến trúc và thiên nhiên của Ireland thuộc về Bộ Môi trường, Cộng đồng và Chính phủ Địa phương và Văn phòng Công trình Công cộng.

Vùng Burren, Hạt Clare

Dân số

Tổng điều tra dân số gần đây nhất của Ireland tiến hành vào tháng Tư năm 2011 và tổng dân số là 4,5 triệu người, con số cao nhất kể từ năm 1861. Dân số tăng lên nhanh chóng trong những năm gần đây, thêm khoảng 1 triệu dân trong vòng 20 năm. Ireland có tỷ lệ sinh cao nhất châu Âu, 2,05 trẻ trên một phụ nữ. Di cư cũng là một yếu tố quan trọng trong cơ cấu dân số Ireland trong những năm gần đây, với 17% dân số được sinh ngoài Ireland. Các cộng đồng nhập cư lớn tại Ireland gồm Ba Lan, Vương quốc Anh, Lithuania, Latvia và Nigeria. Những năm gần đây xu hướng di cư ra nước ngoài cũng tăng lên với 87.000 người trong giai đoạn từ tháng 4/2011 đến tháng 4/2012 – sau hơn một thập kỷ có tỷ lệ nhập cư cao.

Thông tin trực tuyến

Cơ quan Khảo sát Ireland:	www.osi.ie
Văn phòng Công trình Công cộng:	www.opw.ie
Cơ quan Khí tượng Ireland:	www.met.ie
Hội đồng Di sản Ireland:	www.heritagecouncil.ie
Dịch vụ Thông tin Môi trường:	www.enfo.ie
Cơ quan Bảo vệ Môi trường:	www.epa.ie
Cơ quan Thống kê Trung ương:	www.cso.ie

Học sinh trường Griffen Valley

Kinh tế

Ireland có một thời kỳ tăng trưởng kinh tế thần kỳ từ năm 1993 đến 2007, trở thành một trong những nền kinh tế năng động nhất, sáng tạo nhất và hội nhập quốc tế nhất thế giới, với các quan hệ thương mại và đầu tư rộng lớn.

Năm 2008, một phần do bản chất mở của nền kinh tế, Ireland bắt đầu chịu tác động của suy giảm kinh tế toàn cầu. Sức ép với nền kinh tế trở nên rõ ràng sau khi sự bùng nổ kéo dài trên thị trường bất động sản chấm dứt và những vấn đề trong hệ thống ngân hàng trong nước. Điều này dẫn đến giai đoạn suy thoái và đầu ra của nền kinh tế giảm sút đáng kể.

Ireland đang phải đương đầu với các thách thức kinh tế cùng với các đối tác tài trợ trong Liên minh châu Âu và Quỹ Tiền tệ Quốc tế. Năm 2011, nền kinh tế Ireland bắt đầu tăng trưởng trở lại. GDP tăng 1,4% năm 2011 và 0,5% trong nửa đầu năm 2012, với dự báo mức tăng trưởng cả năm là 0,9%. Thâm hụt ngân sách chính phủ tiếp tục giảm nhanh và dự báo xuống dưới mức 3% vào năm 2015.

Nền kinh tế Ireland tiếp tục phục hồi dựa vào lực lượng lao động được đào tạo và linh hoạt; các biện pháp nhằm ổn định kinh tế vĩ mô của chính phủ và thu hút đầu tư nước ngoài; và là thành viên của Liên minh châu Âu, một thị trường lớn với gần 500 triệu người. Ireland tiếp tục là một trong những nền kinh tế mở nhất trong khối OECD, và xuất khẩu tăng trưởng mạnh ở mức 5,1% năm 2011 và 3,8% nửa đầu năm 2012. Khu vực nông nghiệp và thực phẩm tăng mạnh, với giá trị xuất khẩu tăng 25% chỉ trong 2 năm. Xuất khẩu tăng đồng nghĩa với việc lần đầu tiên sau một thập kỷ, cán cân thanh toán với toàn thế giới đã có thặng dư.

Sáng tạo, doanh nghiệp và đầu tư

Ireland có kinh nghiệm về thu hút đầu tư trực tiếp nước ngoài, đặc biệt tập trung vào công nghệ thông tin, khoa học đời sống, dịch vụ tài chính và tiêu dùng, dịch vụ kinh doanh. Ireland được coi là một 'nền kinh tế thông minh' và tiếp tục phát triển dựa vào sáng tạo, kinh tế doanh nghiệp, ngày càng tập trung vào các lĩnh vực mới nổi như công nghệ xanh/sạch, các dịch vụ sáng tạo. Ireland cũng là trung tâm phát triển các phương tiện truyền thông kỹ thuật số của châu Âu với các công ty đa

18 quốc gia đặt trụ sở châu Âu tại Ireland kèm theo một loạt các hoạt động hỗ trợ kinh doanh. Mặc dù nền kinh tế còn gặp nhiều thách thức, Ireland tiếp tục được công nhận có môi trường kinh doanh thuận lợi nhất trong khối đồng tiền chung châu Âu, đứng đầu về lực lượng lao động được đào tạo và đứng thứ hai về mức độ thu hút đầu tư trực tiếp nước ngoài.

Các công ty của Ireland tiếp tục tăng trưởng và cạnh tranh trên thị trường quốc tế - năm 2011 các công ty Ireland đạt mức kỷ lục €15,2 tỷ xuất khẩu, và năm 2006 các công ty xuất khẩu của Ireland tạo ra nhiều việc làm nhất kể từ năm 2006. Nghiên cứu, Phát triển và Sáng tạo tại Ireland tiếp tục tăng trưởng bền vững và phát triển trong những năm gần đây, phản ánh sự tăng đáng kể trong kinh doanh và đầu tư của chính phủ trong lĩnh vực này cũng như các ưu đãi về thuế cho các công ty cho Nghiên cứu và Phát triển. Nghiên cứu và Phát triển là phần quan trọng trong chiến lược phục hồi kinh tế và chương trình tạo việc làm của chính phủ Ireland.

Từ năm 2010 chính phủ Ireland đầu tư vào Nghiên cứu và Phát triển – chủ yếu thông qua các cơ quan như Quỹ khoa học Ireland, Phòng Thương mại Ireland, Cơ quan phát triển công nghiệp Ireland, và Cơ quan giáo dục đại học, đã tăng hơn gấp đôi vào khoảng €600 triệu một năm. Quỹ tài trợ nghiên cứu của chính phủ đã tu

Viện Naughton, tòa nhà CRANN và Phòng trưng bày khoa học, Đại học Trinity Dublin

Một chuyên gia nghiên cứu tại CRANN, Đại học Trinity Dublin

hút thêm tài trợ của khu vực tư nhân, với tổng mức đầu tư tăng gần gấp đôi, đạt hơn €1,1 tỷ. Khoản đầu tư rất đáng kể cho Nghiên cứu và Phát triển đã giúp Ireland tăng mạnh trong bảng xếp hạng của thế giới về năng lực nghiên cứu khoa học từ vị trí 36 năm 2003 lên nhóm 20 nước đứng đầu năm 2009, và luôn nằm trong danh sách đứng đầu từ đó đến nay.

Giáo dục và Đào tạo là thành tố quan trọng trong nền kinh tế tri thức Ireland, với khoảng 1 triệu người đi học. 37% dân số ở độ tuổi lao động (bao gồm 48% ở độ tuổi 25-34) tốt nghiệp đại học, cao hơn đáng kể so với mức trung bình của OECD.

Bộ Ngoại giao và Thương mại và các Đại sứ quán Ireland ở nước ngoài phối với các cơ quan chính phủ nhằm đóng góp cho sự phát triển của doanh nghiệp, sáng tạo và đầu tư vào Ireland. Phòng Thương mại Ireland hỗ trợ phát triển các doanh nghiệp ở Ireland có khả năng thương mại quốc tế. Cơ quan phát triển công nghiệp Ireland chịu trách nhiệm thu hút và phát triển đầu tư nước ngoài vào Ireland. Forfás cung cấp các khuyến nghị về chính sách và điều phối phát triển doanh nghiệp, khoa học, công nghệ và sáng tạo. Quỹ Phát triển Khoa học Ireland đầu tư cho các công trình nghiên cứu có khả năng tạo ra kiến thức, cộng nghệ hàng đầu, và các doanh nghiệp có khả năng cạnh tranh cao trong lĩnh vực khoa học và kỹ thuật.

Cảng Dublin

Tập Cận Bình, Chủ tịch Trung Quốc, phát biểu tại Diễn đàn Thương mại và Đầu tư Ireland – Trung quốc, Dublin tháng 2/2012

Thương mại

Tổng thương mại của Ireland năm 2011 khoảng €304 tỷ, với thặng dư thương mại hàng hóa đạt hơn €43 tỷ. Tổng xuất khẩu hàng hóa đạt €173 tỷ, và xuất khẩu dịch vụ ở mức €131 tỷ. Hàng hóa xuất khẩu bao gồm các mặt hàng hóa chất hữu cơ (chủ yếu trong lĩnh vực dược phẩm), các sản phẩm dược và y khoa và máy tính. Các dịch vụ xuất khẩu chính bao gồm Dịch vụ máy tính, dịch vụ thương mại, bảo hiểm và tài chính. Các đối tác thương mại chính của Ireland bao gồm Hoa Kỳ, Vương quốc Anh, Bỉ, Đức, Pháp, Hà Lan, Thụy Sĩ và Nhật. Các thị trường Trung Quốc, Nga và Mê-hi-cô đang phát triển nhanh.

Thuế doanh nghiệp

Kể từ năm 2003, thuế doanh nghiệp Ireland được ấn định ở mức 12,5%. Mức thuế này áp dụng với tất cả các loại lợi nhuận từ kinh doanh của doanh nghiệp Ireland. Mức thuế 25% áp dụng với thu nhập phi kinh doanh.

Bộ Ngoại giao và Thương mại:	www.dfat.ie
Bộ Việc làm, Doanh nghiệp và Sáng tạo:	www.djei.ie
Forfás:	www.forfas.ie
Cơ quan Phát triển Công nghiệp Ireland (IDA):	www.idaireland.com
Phòng Thương mại Ireland:	www.enterprise-ireland.com
Quỹ phát triển khoa học Ireland:	www.sfi.ie
Bộ Tài chính:	www.finance.gov.ie
Ngân hàng Trung ương Ireland:	www.centralbank.ie
Cơ quan Thống kê Trung ương:	www.cso.ie

Nông nghiệp

Trong tổng diện tích khoảng 7 triệu hecta đất (tương đương 17 triệu mẫu Anh), 5 triệu hecta (12,32 triệu mẫu Anh) được dùng vào mục đích nông nghiệp (kể cả lâm nghiệp). Thịt bò và các sản phẩm từ sữa là khu vực quan trọng nhất trong ngành nông nghiệp. Các cây trồng chính bao gồm lúa mạch, lúa mì, khoai tây và nấm. Ngành lương thực có đóng góp quan trọng vào nền kinh tế Ireland. Giá trị sản xuất lương thực và đồ uống chiếm gần 7% GDP, xuất khẩu đạt €9 tỷ và tạo ra 150.000 việc làm.

Một sáng kiến quan trọng trong lĩnh vực này là việc phát triển sáng kiến sản xuất các sản phẩm xanh và sạch của Bord Bia (Cơ quan Lương thực của Ireland), nhằm đưa Ireland trở thành nước dẫn đầu thế giới về bền vững. Từ khi sáng kiến này được công bố vào tháng 6/2012, đã có khoảng 164 công ty, chiếm gần 60% các

công ty xuất khẩu lương thực và đồ uống của Ireland đăng ký tham gia chương trình này. Những công ty này hiện đang hợp tác với Bord Bia để phát triển, và cam kết thực hiện kế hoạch bền vững, đặt ra các mục tiêu và hành động rõ ràng trong các lĩnh vực chính như khí thải, năng lực, rác thải, nước, đa dạng sinh học và trách nhiệm xã hội (CSR). Các cam kết đảm bảo tính bền vững của các công ty lớn trong ngành công nghiệp lương thực, thực phẩm của Ireland hướng tới việc giảm 20% năng lượng sử dụng vào năm 2015; thực hiện thu nước mưa vào năm 2014, và giảm 30% khí thải vào năm 2020.

Thông tin trực tuyến

Bộ Nông nghiệp, Lương thực và Biển:	www.agriculture.gov.ie
Cơ quan Lương thực Ireland (<i>Bord Bia</i>):	www.bordbia.ie www.origingreen.ie
Cơ quan Phát triển Nông nghiệp và Lương thực (<i>Teagasc</i>):	www.teagasc.ie

Ngư nghiệp

Ngành hải sản Ireland tạo việc làm cho hơn 11.000 người, có đóng góp quan trọng cho nền kinh tế và xã hội của nhiều cộng đồng nhỏ ở vùng nông thôn hoặc những thị trấn, làng mạc nhỏ trải dài 3.171 km bờ biển. Năm 2012, xuất khẩu hải sản của Ireland đạt €493 triệu, tăng 18% so với năm trước đó.

Thông tin trực tuyến

Bộ Nông nghiệp, Lương thực và Biển:	www.agriculture.gov.ie
Hiệp hội Ngư nghiệp Ireland (<i>Bord Iascaigh Mhara</i>):	www.bim.ie

Du lịch

Mỗi năm có khoảng 7 triệu khách du lịch tới Ireland, chi tiêu khoảng €3,4 tỷ, và duy trì hơn 180.000 việc làm.

Cơ quan Du lịch Ireland được thành lập trong khuôn khổ của Thỏa thuận Ngày thứ Sáu Tốt lành (năm 1998) nhằm điều phối hoạt động của cả hai cơ quan du lịch trên toàn Ireland (miền Bắc và miền Nam), Cơ quan Phát triển Du lịch Ireland (*Fáilte Ireland*) và Ban Du lịch Bắc Ireland.

Ngành du lịch Ireland thành công dựa trên ba nhân tố: con người Ireland, văn hóa Ireland và vẻ đẹp của đất nước Ireland.

2003 là một năm đặc biệt và được coi là năm du lịch Ireland, được biết đến là năm ‘Hội tụ Ireland 2013’, dành cho mọi người Ireland và bạn bè, cả trong nước cũng như nước ngoài. The Gathering Ireland 2013 là một dự án mà người Ireland mời tất cả mọi người dân, bạn bè trên thế giới có mối liên hệ và quan tâm tới đất nước này, tới thăm Ireland và có thể tham dự hàng loạt các sự kiện trong năm 2013.

Thông tin trực tuyến

Du lịch Ireland:	www.ireland.com
The Gathering Ireland 2013:	www.thegatheringireland.com

Bryan Dobson and Sharon Ni Bheoláin trong chương trình One News, RTÉ Six

Phát thanh và Truyền hình

Raidió Teilifís Éireann (RTÉ) là đài phát thanh và truyền hình quốc gia, phát sóng 2 kênh truyền hình và 4 kênh phát thanh, cùng một số kênh kỹ thuật số. Doanh thu của RTÉ có được từ phí cấp phép và bán thời gian quảng cáo. TV3 là kênh truyền hình thương mại và có nhiều đài phát thanh thương mại trong đó có Today FM và Newstalk.

Những người nói tiếng Gaelic có một kênh phát thanh riêng, *Raidió na Gaeltachta* (do RTÉ điều hành) và TG4, kênh truyền hình tiếng Gaelic độc lập.

Cơ quan Thông tấn Ireland (BAI) được thành lập năm 2009, có vai trò là cơ quan giám sát độc lập đối với các đài phát thanh truyền hình ở Ireland. BAI thu ngân sách từ phí giấy phép của tất cả các đài phát thanh và truyền hình hoạt động tại Ireland.

Thông tin trực tuyến

Raidió Teilifís Éireann:	www.rte.ie
TG4:	www.tg4.ie
TV3:	www.tv3.ie
Today FM:	www.todayfm.com
Newstalk:	www.newstalk.ie
Cơ quan Thông tấn Ireland (BAI):	www.bai.ie

Báo chí

Báo chí đã được xuất bản ở Ireland trên 300 năm. Ngày nay có các loại báo như nhật báo, báo tuần và báo cuối tuần.

Có khoảng 60 tờ báo địa phương xuất bản hàng tuần và rất nhiều tạp chí đề cập đến các vấn đề đương đại, các vấn đề kinh tế và giải trí.

Thông tin trực tuyến

The Irish Times:	www.irishtimes.com
Irish Independent:	www.independent.ie
Irish Examiner:	www.irishexaminer.ie
Sunday Business Post:	www.thepost.ie
Sunday Independent:	www.independent.ie
Evening Echo:	www.eecho.ie
Evening Herald:	www.herald.ie
Hội đồng Báo chí Ireland (và Cơ quan Thanh tra Báo chí):	www.presscouncil.ie

Dịch vụ xã hội

Giáo dục, Y tế và Bảo trợ xã hội

Giáo dục ở Ireland là bắt buộc đối với lứa tuổi từ 6 đến 16 hoặc cho tới khi học sinh hoàn thành ba năm trung học. Bậc tiểu học có khoảng 510.000 học sinh. Có hơn 3.300 trường tiểu học.

Bậc trung học bao gồm các trường trung học, trường dạy nghề, trường cộng đồng và trường phổ thông hỗn hợp. Hơn 360.000 học sinh học bậc trung học tại hơn 729 trường.

Sinh viên trong năm chuyên tiếp tại Đại học Larkin, Dublin trong Trung tâm Thông tin của Irish Aid

Giáo dục Đại học

Giáo dục đại học bao gồm các trường đại học, viện công nghệ, và cao đẳng giáo dục. Tất cả các trường này được nhà nước cấp ngân sách và có quyền tự quản và tự quyết. Trong những năm gần đây, một số trường tư nhân được mở ra và cung cấp các khoá học liên quan đến kinh doanh.

Có hơn 164.000 sinh viên học đại học toàn thời gian. Gần nửa số thanh niên Ireland từ trung học lên học đại học và khoảng 50% trong số này theo học các chương trình cấp bằng.

Thông tin trực tuyến

Bộ Giáo dục và Kỹ năng:

www.education.ie

Cơ quan Giáo dục Đại học:

www.hea.ie

Viện Sân Quốc gia, phố Holles, Dublin

Y tế

Chi tiêu công vào ngành y tế chiếm khoảng 27% chi tiêu của Chính phủ. Ngân sách được dành cho các bệnh viện, dịch vụ y tế cộng đồng, dịch vụ an sinh xã hội và bảo trợ xã hội, dịch vụ cho người tâm thần và người khuyết tật.

Bộ Y tế là cơ quan quản lý trung ương của ngành y tế Ireland. Cung cấp dịch vụ y tế là trách nhiệm của Cơ quan Điều hành Dịch vụ Y tế (HSE).

Những người có thu nhập thấp được hưởng dịch vụ y tế miễn phí. Phần dân số còn lại sử dụng dịch vụ bệnh viện công ở mức phí tương đối thấp hoặc có thể mua bảo hiểm y tế tư nhân.

Bộ các Vấn đề Trẻ em và Thanh niên phụ trách các vấn đề chính sách có tác động đến chăm sóc trẻ em và giáo dục, bảo vệ thanh niên, phúc lợi và bảo trợ cho trẻ em.

Thông tin trực tuyến

Bộ Y tế:	www.doh.ie
Bộ các Vấn đề Trẻ em và Thanh niên:	www.dcy.gov.ie
Cơ quan Điều hành Dịch vụ Y tế (HSE):	www.hse.ie

Bảo trợ Xã hội

Hệ thống Bảo trợ Xã hội bao gồm tất cả các hình thức bảo trợ xã hội được quốc tế công nhận. Bao gồm hình thức bảo hiểm xã hội và các chương trình trợ giúp xã hội, hỗ trợ tài chính cho những người có hoàn cảnh khó khăn như thất nghiệp, ốm đau hoặc cao tuổi.

Các dịch vụ khác của hệ thống bao gồm hỗ trợ tìm việc làm, chế độ hỗ trợ trong việc làm và hỗ trợ gia đình cho người có việc làm thu nhập thấp, và chăm sóc y tế miễn phí.

Thông tin trực tuyến

Bộ Bảo trợ Xã hội:	www.welfare.ie
--------------------	--

Bắc Ireland

Bắc Ireland ngày nay là một xã hội hòa bình hơn nhiều so với thời kỳ những năm 1980 khi mà tiến trình thiết lập hòa bình được nối lại. Các nỗ lực trước đây như Hiệp định Sunningdale thực hiện vào những năm 1970 không mang lại kết quả. Chính phủ Ireland đã nỗ lực không ngừng cùng Chính phủ Anh và các đảng chính trị ở Bắc Ireland nhằm mang lại sự thay đổi. Những nỗ lực này vẫn tiếp tục được duy trì cho tới ngày nay.

Hiệp ước Anh – Ireland, được ký vào năm 1921, dẫn tới sự phân chia chính trị hiện tại trên hòn đảo Ireland. Từ năm 1921 đến 1972 Bắc Ireland có chính phủ riêng, độc lập với Westminster nhưng vẫn chịu sự kiểm soát của Đảng Liên hợp chiếm đa số và Đảng Dân tộc bị phân biệt. Năm 1969 những nhà hoạt động vì quyền dân sự phi bạo lực vấp phải phản ứng thô bạo, hệ quả là bất ổn dân sự xảy ra và hoạt động bạo lực của các tổ chức bán vũ trang xuất hiện trở lại.

Kể từ đầu những năm 1980 trở đi, Chính phủ Anh và Chính phủ Ireland bắt đầu hợp tác chặt chẽ hơn trong nỗ lực đạt được giải pháp chính trị bền vững và được chấp nhận rộng rãi cho vấn đề Bắc Ireland. Thỏa thuận Anh – Ireland được ký giữa hai chính phủ vào tháng 11/1985 đã cho phép Chính phủ Ireland nêu ra các quan điểm và đề xuất về các vấn đề Bắc Ireland. Nó cũng tạo ra cơ chế giúp hai chính phủ cùng hợp tác để tìm ra giải pháp lâu giải cho cuộc xung đột.

Năm 1993 hai chính phủ ra Tuyên bố chung đưa ra hiến chương cho hòa bình và hòa giải ở Ireland. Tuyên bố này thiết lập các quy tắc tự quyết và đồng thuận liên quan đến Hiến pháp của Bắc Ireland và tạo điều kiện cho các nhóm du kích có vũ trang tham gia quá trình chính trị. Lực lượng IRA và các lực lượng du kích có vũ trang tuyên bố ngừng bắn và chấm dứt các hoạt động vào năm 1994. Tháng 12/1995, một cơ quan quốc tế được thành lập dưới sự chủ trì của Thượng nghị sĩ Hoa Kỳ George Mitchell nhằm tiến hành một đánh giá độc lập việc chấm dứt hoạt động của các lực lượng du kích có vũ trang, và đánh giá này được báo cáo năm 1996. Tuy nhiên, tháng 2/1996, IRA phá bỏ thỏa thuận ngừng bắn và nối lại các hoạt động bạo lực.

Các cuộc đối thoại của các đảng bắt đầu vào năm 1996, do Thượng nghị sĩ Mitchell chủ trì với sự tham gia của cả chính phủ Anh và chính phủ Ireland và các đảng được bầu cử tại Bắc Ireland. Sinn Fein bị đứng ngoài cho tới năm 1997, khi lực lượng IRA một lần nữa tuyên bố ngừng bắn. Các cuộc đối thoại này được thể hiện trong Thỏa thuận ngày thứ Sáu tốt lành vào tháng 4/1998.

Thỏa thuận ngày thứ Sáu tốt lành được ký vào ngày 10/4/1998 và đưa ra cơ chế khung cho cơ quan lập pháp và hành pháp của Bắc Ireland, hợp tác Bắc Nam và quan hệ Anh – Ireland. Thỏa thuận này cũng xác lập tình trạng hiến pháp của Bắc Ireland, dựa trên nguyên tắc thỏa hiệp, và khả năng thay đổi trong tương lai. Người dân Ireland thể hiện sự ủng hộ cao đối với Thỏa thuận, bỏ phiếu trưng cầu dân ý, Bắc và Nam, vào tháng 5/1998. Thỏa thuận bao gồm 3 nội dung chính.

Một là thiết lập cơ quan lập pháp và hành pháp của Bắc Ireland để các đảng chính trị được bầu có thể chia sẻ quyền lực. Cơ quan lập pháp đặt tại Stormont, ngay ngoài ô Belfast.

Hai là thành lập Hội đồng Bộ trưởng Bắc Nam để phát triển quan hệ giữa hai miền của Ireland.

Ba là thành lập Hội đồng Anh – Ireland nhằm thúc đẩy quan hệ giữa Ireland và Vương quốc Anh.

Nội dung của thỏa thuận về ‘nguyên tắc đồng thuận’ được mô tả như sau:

“điều này chỉ dành cho người dân Ireland, là thỏa thuận giữa hai miền và không có sự ngăn cản từ bên ngoài, nhằm thực hiện quyền tự chủ trên cơ sở thỏa hiệp, tự do và đồng thời, Bắc và Nam, cùng tiến tới Ireland Thống nhất, cùng chấp nhận rằng quyền này phải đạt được và thực hiện trên cơ sở thỏa thuận và đồng thuận bởi phần đông người dân Ireland”.

Thỏa thuận ngày thứ Sáu tốt lành được thực hiện rộng rãi, chỉ còn một số khía cạnh chưa được thực hiện. Quốc hội Bắc Ireland đã có đầy đủ các vị trí và chính phủ ở Bắc Ireland đã hoạt động. Hợp tác trong Hội đồng Bộ trưởng Bắc Nam tiếp tục phát triển, mang lại lợi ích cho cả hai bên. Hội đồng Anh – Ireland đã thành lập Ban thư ký thường trực đặt tại Ediburgh để điều phối hợp tác giữa hai nước.

Quan hệ Anh – Ireland và Tiến trình Hòa bình

Trong ba mươi năm qua, bối cảnh cho tiến trình hòa bình ở Bắc Ireland và các mục tiêu của Chính phủ Ireland liên quan đến tiến trình hòa bình đã thay đổi. Quan hệ Anh và Ireland dựa trên nhiều mặt, chịu ảnh hưởng của quan hệ lịch sử, gắn gũi về mặt địa lý và quan hệ kinh tế vững chắc. Giữa hai hòn đảo có mạng lưới rộng lớn các quan hệ cá nhân. Nhiều người sinh tại Ireland sống và làm việc ở Anh. Quan hệ Anh – Ireland phát triển theo hướng hiểu biết lẫn nhau và thừa nhận hai bên trên cơ sở chia sẻ lợi ích ở tất cả các cấp độ.

Thủ tướng David Cameron và Thủ tướng Enda Kenny

Chuyến thăm chính thức của Nữ hoàng Elizabeth đệ nhị tới Ireland diễn ra từ ngày 17-20/5/2011. Chương trình chuyến thăm bao gồm nhiều nội dung từ lịch sử, thương mại và cộng đồng, và là một minh chứng của quan hệ đối tác chặt chẽ giữa Anh và Ireland. Các hoạt động nổi bật bao gồm đặt hoa tại Đài tưởng niệm những người Ireland hy sinh trong chiến tranh, và bài phát biểu của Nữ hoàng Elizabeth II tại Quốc tiệc. Nữ hoàng mở đầu bài phát biểu bằng tiếng Gaelic, và nhắc đến yêu cầu hòa giải và *“có khả năng quên đi quá khứ và không để quá khứ ám ảnh”*. Nữ hoàng còn nói rằng *“với những nhận thức muộn màng về sai lầm trong lịch sử chúng ta đều mong ước rằng chúng ta đã có thể làm khác hoặc không mắc sai lầm như vậy”*.

Hội đồng Anh – Ireland (BIC) tiếp tục phát triển chương trình hoạt động và củng cố mối quan hệ giữa tám cơ quan trên đảo. Kể từ khi các thể chế lập lại hoạt động vào năm 2007, BIC đã tổ chức hai phiên họp toàn thể mỗi năm.

Cộng đồng quốc tế ủng hộ Tiến trình Hòa bình

Tiến trình hòa bình ở Bắc Ireland luôn được hưởng lợi từ sự ủng hộ rộng rãi của cộng đồng quốc tế, bao gồm các đối tác trong Liên minh châu Âu, Hoa Kỳ, Canada, Ôxtrâyliya, New Zealand và các nước khác. Hỗ trợ của cộng đồng quốc tế tập trung vào ủng hộ chính trị cho tiến trình hòa bình đang phát triển và hỗ trợ thực tế trong lĩnh vực phục hồi kinh tế và tái hòa giải cộng đồng, thông qua Quỹ Quốc tế vì Ireland và Chương trình Hòa bình và Hòa giải của Liên minh châu Âu ở Bắc Ireland và sáu hạt nằm ở biên giới Ireland. Chính phủ Ireland cam kết chia sẻ kinh nghiệm trong tiến trình hòa bình và hợp tác với các nước khác nếu những kinh nghiệm này hữu ích.

Thông tin trực tuyến

Bộ Ngoại giao và Thương mại:	www.dfat.ie
Văn phòng Bắc Ireland:	www.nio.gov.uk
Nghị viện Bắc Ireland:	www.ni-assembly.gov.uk

Nữ hoàng Elizabeth đệ nhị trong chuyến thăm chính thức tới Ireland

OSCE

ÉIRE 2012 IRELAND

19th OSCE

Ministerial Council

Dublin, 6 - 7 December 2012

Quan hệ quốc tế

Chính sách Đối ngoại

Hiến pháp Ireland khẳng định cam kết mạnh mẽ của Ireland với lý tưởng hòa bình và hợp tác hữu nghị giữa các dân tộc dựa trên đạo đức và công lý quốc tế. Chính sách đối ngoại của Ireland dựa trên tư tưởng này.

Là một quốc gia nhỏ trong một thế giới thay đổi, Ireland cam kết thực hiện các giải pháp tập thể trong quan hệ quốc tế và an ninh dựa trên nguyên tắc của Hiến chương Liên Hợp quốc. Những nguyên tắc chính nằm dưới cam kết này là tôn trọng nhân quyền và các quyền tự do cơ bản, dân chủ và tuân thủ pháp luật. Ireland theo đuổi những mục tiêu chính yếu này bằng cách hợp tác với các đối tác trong khu vực và song phương, và thông qua quy chế thành viên của các tổ chức quốc tế, cụ thể là thành viên Liên Hợp quốc và thành viên Liên minh châu Âu.

Liên Hợp quốc

Ireland gia nhập Liên Hợp quốc (UN) ngày 14/12/1955. Trong Liên Hợp quốc, Ireland luôn tìm cách thúc đẩy hoạt động quốc tế hiệu quả trong các vấn đề toàn cầu như giải trừ quân bị, gìn giữ hòa bình, nhân quyền và phát triển. Với vai trò là Ủy viên Hội đồng Bảo an Liên Hợp quốc nhiệm kỳ 2001-2002, Ireland cam kết làm việc với các quốc gia thành viên khác vì hòa bình và an ninh quốc tế. Cam kết này được phản ánh qua sự tham gia liên tục của Lực lượng Quốc phòng và Cảnh sát Ireland trong các hoạt động gìn giữ hòa bình của Liên Hợp quốc từ năm 1958. Cam kết của Ireland với Liên Hợp quốc còn được thể hiện trong đóng góp ngày càng tăng vào các Quỹ và Chương trình của Liên Hợp quốc. Ireland là nước ủng hộ tích cực Tòa án Tội phạm Quốc tế, do cộng đồng quốc tế thành lập thông qua việc phê chuẩn Quy chế Rome vào năm 1998. Tháng 11/2012 Ireland được bầu vào Hội đồng Nhân quyền Liên hiệp quốc và sẽ tham gia Hội đồng này trong nhiệm kỳ 2013-2015. Đây là lần đầu tiên Ireland tham gia Hội đồng này. Ireland cam kết hỗ trợ tích cực các nỗ lực của Hội đồng nhằm thúc đẩy và bảo vệ nhân quyền trên toàn thế giới.

Thành viên Liên minh châu Âu

Ireland gia nhập Hội đồng Kinh tế châu Âu (EEC) ngày 1/1/1973 và tham gia tích cực vào việc phát triển tổ chức mà ngày nay là Liên minh châu Âu (EU). Với tư cách là thành viên Liên minh châu Âu, Ireland xây dựng các mục tiêu chính sách đối ngoại trong khuôn khổ chung của Liên minh châu Âu. Với tư cách là thành viên của Liên minh châu Âu, Ireland nhận thức rõ ràng EU là nền tảng đảm bảo ổn định chính trị và kinh tế ở châu Âu.

Kỷ niệm 40 năm Ireland gia nhập Liên minh châu Âu trùng với nhiệm kỳ Chủ tịch Hội đồng Liên minh châu Âu lần thứ 7 vào sáu tháng đầu năm 2013. Với tư cách Chủ tịch, Ireland cam kết thực hiện các quyết định tích cực và thực tế để hỗ trợ phục hồi nền kinh tế châu Âu và gắn kết xã hội. Chương trình Chủ tịch Liên minh châu Âu của Ireland phản ánh nguyện vọng của các thành viên trong việc rút ra các bài học từ khủng hoảng kinh tế và tập trung vào tăng cường tính cạnh tranh, chống lại thất nghiệp và nguyên nhân của nó, và đưa ra các sáng kiến mang lại tăng trưởng kinh tế bền vững và việc làm.

eu2013.ie

Phó Thủ tướng kiêm Bộ trưởng Ngoại giao và Thương mại Eamon Gilmore và Herman Van Rompuy, Chủ tịch Hội đồng châu Âu, trong phiên họp công bố chức Chủ tịch luân phiên Hội đồng Liên minh châu Âu của Ireland

Tổ chức vì An ninh và Hợp tác ở châu Âu (OSCE)

Ireland giữ chức chủ tịch Tổ chức vì An ninh và Hợp tác ở châu Âu (OSCE) vào nửa đầu năm 2012. OSCE có 57 quốc gia thành viên là tổ chức an ninh khu vực lớn nhất thế giới với số dân trên 1 tỷ người. Trong nhiệm kỳ một năm giữ chức chủ tịch, Ireland thúc đẩy nhân quyền, tự do internet, quản trị nhà nước tốt và cuộc chiến chống lại tham nhũng. Nhiệm kỳ chủ tịch của Ireland cũng rút ra kinh nghiệm về xây dựng và duy trì hòa bình trên hòn đảo Ireland để tiếp tục duy trì các nỗ lực và giải pháp cho cuộc xung đột trong khu vực OSCE.

Cơ quan Viện trợ Ireland (Irish Aid)

Cơ quan Viện trợ Ireland là chương trình viện trợ chính thức của Chính phủ Ireland dành cho các nước đang phát triển. Chương trình viện trợ của Irish Aid do Bộ Ngoại giao và Thương mại quản lý. Ireland có chương trình viện trợ phát triển chính thức kể từ năm 1974. Chương trình viện trợ tăng nhanh qua từng năm từ khởi đầu khiêm tốn, đến năm 2012 là khoảng €639 triệu một năm. Chính phủ tiếp tục cam kết đạt mục tiêu của Liên Hợp quốc là 0,7% GNP dành cho Viện trợ Phát triển Chính thức (ODA).

Học sinh tại Trường tiểu học Chifwani, tỉnh phía Bắc, Zambia

Người Ireland ở nước ngoài

Hơn một triệu công dân Ireland đang sinh sống ở nước ngoài, và ước tính khoảng 70 triệu người trên thế giới có nguồn gốc Ireland. Các cộng đồng di dân lớn nhất sống ở Anh và Mỹ. Công dân Ireland cũng có sự hiện diện đáng kể tại các quốc gia Canada, Ostrâyliya, New Zealand, Achentina, và Nam Phi.

Chính phủ Ireland đặt ưu tiên cao cho việc duy trì và tăng cường liên kết với các cộng đồng người Ireland ở nước ngoài. Tổng thống Michael D. Higgins lần đầu tiên tặng Phần thưởng Cao quý của Tổng thống cho cộng đồng người Ireland ở nước ngoài vào tháng 11/2012. Phần thưởng này là ghi nhận chính thức của Nhà nước Ireland dành cho những cá nhân sinh sống ở nước ngoài đã có đóng góp đặc biệt cho Ireland, cho cộng đồng người Ireland ở nước ngoài và danh tiếng của Ireland trên thế giới.

Năm 2009, Chính phủ tổ chức Diễn đàn Kinh tế Ireland toàn cầu lần đầu tiên, với sự tham gia của những cá nhân có ảnh hưởng là công dân Ireland hoặc có liên hệ với Ireland ở nước ngoài để chia sẻ ý tưởng làm thế nào để người Ireland ở trong nước cũng như ở nước ngoài có thể cùng nhau đóng góp cho nỗ lực chung phục hồi nền kinh tế. Một trong những kết quả của Hội thảo là việc thành lập Mạng lưới Irish toàn cầu, bao gồm 350 nhà hoạch định chính sách có liên quan đến Ireland từ hơn 40 nước trên thế giới. Mạng lưới này cung cấp cho Ireland một nguồn lực chuyên môn quốc tế quý giá. Diễn đàn Kinh tế Ireland lần thứ hai được tổ chức vào năm 2011.

Cũng trong năm 2011, Chính phủ trao tặng Chứng nhận Di sản Ireland để chính thức công nhận mối liên kết chặt chẽ với Ireland của nhiều cá nhân.

Bộ Ngoại giao và Thương mại Ireland quản lý Chương trình Hỗ trợ Di dân của Chính phủ, nhằm cung cấp hỗ trợ tài chính cho các tổ chức tình nguyện và tổ chức cộng đồng của người Ireland tham gia cung cấp dịch vụ cho các cộng đồng người Ireland. Với việc tập trung vào hỗ trợ các nhóm dễ bị tổn thương nhất trong cộng đồng, chương trình đã tạo ra sự thay đổi đáng kể đối với cuộc sống của nhiều dân di cư Ireland, đặc biệt tại Anh và Hoa Kỳ.

Thủ tướng Enda Kenny gặp Tổng thống Hoa Kỳ Barack Obama tại Dublin

Thông tin trực tuyến

Bộ Ngoại giao và Thương mại:	www.dfat.ie
Cơ quan Viện trợ Ireland (Irish Aid):	www.irishaid.gov.ie
Chủ tịch Hội đồng Liên minh châu Âu của Ireland:	www.eu2013.ie
EU Gateway:	www.europa.eu
Mạng lưới Irish Toàn cầu/Diễn đàn Kinh tế Irish Toàn cầu:	www.globalirishforum.ie
Chứng nhận về Di sản Ireland:	www.heritagecertificate.com

Megaceros Hibernicus

Văn hóa nghệ thuật

Văn hóa Ireland

Ireland có nền văn hóa phong phú trong quá khứ và hiện tại. Nền văn học truyền thống với các nhà thơ Ireland thời kỳ đầu để lại một di sản nhiều màu sắc và các tác phẩm lịch sử. Các nhà văn hiện đại sau này đã dựa trên những tác phẩm vĩ đại này để làm phong phú thêm các tác phẩm của họ.

Tiếng Gaelic

Hầu hết người dân Ireland nói tiếng Gaelic cho đến đầu thế kỷ XIX, nhưng từ năm 1891 hầu hết người dân chỉ nói tiếng Anh. Ngôn ngữ Gaelic thuộc họ Celtic và có quan hệ mật thiết với các ngôn ngữ như Gaelic của Scotland, tiếng Welsh và Breton. Kể từ khi giành được độc lập, nhà nước các các biện pháp tích cực nhằm khuyến khích sử dụng tiếng Gaelic, và coi Gaelic là ngôn ngữ chính thức thứ nhất và tiếng Anh là ngôn ngữ thứ hai.

Theo một thống kê gần đây 41% người lớn ở Ireland biết tiếng Gaelic. Tiếng Gaelic được sử dụng rộng rãi ở các khu vực vùng *Gaeltacht*, chủ yếu nằm dọc bờ biển phía tây. Bộ Cộng đồng, Các vấn đề Nông thôn và *Gaeltacht* chịu trách nhiệm thúc đẩy văn hóa, kinh tế và an sinh xã hội các vùng *Gaeltacht* thông qua *Údarás na Gaeltachta* (Chính quyền *Gaeltacht*). Cơ quan Ngôn ngữ Ireland (*Foras na Gaeilge*) chịu trách nhiệm thúc đẩy và khuyến khích sử dụng tiếng Gaelic như tiếng bản địa trên toàn đảo Ireland. Tiếng Gaelic là một môn học chính ở trường tiểu học và trung học và ngày càng nhiều trường thực hiện chương trình giảng dạy duy nhất bằng tiếng Gaelic (*Gaelscoileanna*). Có một đài phát thanh quốc gia tiếng Gaelic (*Raidió na Gaeltachta*) và một kênh truyền hình tiếng Gaelic (*TG4*). Ngày 1/1/2007, tiếng Gaelic trở thành ngôn ngữ chính thức thứ 23 của Liên minh châu Âu.

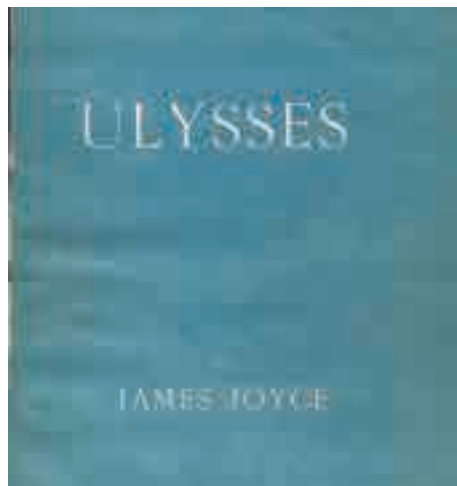
Văn học và Sân khấu Ireland

Các nhà văn Ireland có đóng góp to lớn vào nền văn học thế giới bằng cả tiếng Gaelic và tiếng Anh. Văn học viết bằng tiếng Gaelic bắt đầu từ thế kỷ VI. Khi người Gaelic chấm dứt cầm quyền vào thế kỷ XVII và với truyền thống đờ đầu của các nhà thơ, các nhà văn Ireland bắt đầu viết về nền văn minh cũ. Trong suốt thế kỷ XIX và XIX, các thành viên giới tăng lữ, giáo viên và nhà thơ tiếp tục sáng tác bằng tiếng Gaelic. Một trong những nhà thơ nổi tiếng nhất thời kỳ này là Brian Merriman (1747-1805), tác giả của tác phẩm *Cúirt an Mheán Oíche* (Tòa án lúc Nửa đêm – Midnight Court) thường xuyên được dịch ra các ngôn ngữ khác. Trong thế kỷ XX, các nhà văn như Patrick Pearse (1879-1916) và Pádraic Ó Conaire (1882-1928) mở đường cho Ireland có tầm ảnh hưởng ở châu Âu. Các nhà văn nổi tiếng viết bằng tiếng Gaelic trong giai đoạn hiện đại bao gồm các trường phái khác nhau như Liam Ó Flaitheartaigh (1896-1984), Mairéad Ní Ghráda (1896-1971), Máirtín Ó Cadhain (1906-70), Máirtín Ó Direáin (1910-88), Seán Ó Ríodáin (1916-77), Michael Hartnett (1941-99), Críostóir Ó Floinn (sinh năm 1927), Gabriel Rosenstock (sinh năm 1949), Liam Ó Muirthile (sinh năm 1950), và Nuala Ní Dhomhnaill (sinh năm 1952).

Trong các tác phẩm bằng tiếng Anh, nhà văn châm biếm Jonathan Swift (1667-1745) sáng tác Những cuộc phiêu lưu của Gu-li-vơ (Gulliver's Travels) (1726). Các tác phẩm văn xuôi, thơ, và kịch của Oscar Wilde (1854-1900) vẫn tiếp tục được đọc và biểu diễn trên toàn thế giới. Các nhà văn Ireland đoạt giải Nobel văn học bao gồm nhà soạn kịch và viết tiểu thuyết George Bernard Shaw (1856-1950), và nhà thơ, nhà

Oscar Wilde

Tác phẩm *Ulysses* của James Joyce

viết kịch William Butler Yeats (1865–1939), tác giả của những tác phẩm truyền cảm hứng đến thời kỳ phục hưng hiện đại của văn học Ireland. James Joyce (1882–1941) viết tiểu thuyết hiện đại mở đường, *U-li-xơ* (1922) – được công nhận rộng rãi là một trong những tiểu thuyết vĩ đại nhất từng được viết. James Joyce truyền cảm hứng đến tác phẩm của nhà văn châm biếm Brian O’Nolan (Flann O’Brien) (1911–1966) và tác giả này cũng viết bằng tiếng Gaelic. Nhà văn đoạt giải Nobel Samuel Beckett (1906–1989) đi theo lối viết lột tả nỗi đau khổ tột độ, thường là bằng tiếng Pháp. vở kịch của ông, *Đợi chờ Godot* (1953) đã trở thành tác phẩm kinh điển của thế kỷ XX.

Thế hệ nhà thơ sau Yeats có Patrick Kavanagh (1904-67) với nhiều tài năng khác nhau. Tấm gương của Kavanagh là nhà thơ theo chủ nghĩa thực tế nông thôn đã truyền cảm hứng cho Seamus Heaney, người có tư tưởng thơ cứu rỗi đã giành được giải Nobel Văn học năm 1995.

Văn học Ireland tiếp tục được đón nhận nồng nhiệt – những năm gần đây, một số nhà văn Ireland giành giải Man Booker Prize, bao gồm Anne Enright năm 2007, John Banville năm 2005 và Roddy Doyle năm 1993. Các nhà văn vào danh sách ngắn của giải thưởng này bao gồm Colm Tóibín (1999, 2004, và 2009), Sebastian Barry (2008), và Emma Donoghue (2010). Cuốn tiểu thuyết “Hãy để thế giới quay” của Colum McCann đạt Giải thưởng Sách Quốc gia của Hoa Kỳ năm 2009.

Các nhà hát Ireland như Abbey, Druid và Gate thường xuyên tổ chức lưu diễn quốc tế và đón các nhà hát tới biểu diễn ở Ireland.

Samuel Beckett

Nghệ thuật

Nghệ thuật cổ xưa nhất Ireland bao gồm nghệ thuật chạm khắc trên đá từ năm 3500 trước Công nguyên. Nghệ thuật Celtic đạt tới đỉnh cao trong các bản thảo sách phức âm như các tác phẩm của Durrow và Kells. Sau thế kỷ IX, nghệ thuật Ireland chịu ảnh hưởng của người Viking, Roman và Gothic với những tác phẩm như chạm đá tinh xảo High Crosses.

Từ giữa thế kỷ XVII, nghệ thuật trang trí như đúc vàng, mạ vàng và thủy tinh phát triển mạnh cùng với các tòa nhà công cộng quy mô lớn thời bấy giờ. Cuối thế kỷ XIX đầu thế kỷ XX, các họa sỹ Ireland hướng theo các họa sỹ theo trường phái ấn tượng Pháp để tìm cách diễn đạt mới. Những họa sỹ này bao gồm William Leech (1881–1968), Walter Osborne (1859–1903), John Lavery (1856–1941) và Roderic O’Conor (1860–1940). Chuyển từ trường phái Ấn tượng sang chủ nghĩa Biểu hiện, Jack B. Yeats (1871–1957) nổi trội trong số những người cùng thời, giống như anh trai ông, nhà thơ W.B. Yeats là người xuất sắc nhất trong số các nhà thơ cùng thời.

Tác phẩm *Bơi trên dòng Liffey*, 1923 của Jack B. Yeats (1871-1957)

Các nghệ sỹ khác, theo trường phái biểu hiện trừu tượng, bao gồm Louis le Brocqy (1916-2012), Norah McGuinness (1901–80) và Patrick Scott. Phong trào chủ nghĩa biểu hiện mới và mạnh mẽ nổi lên vào cuối thế kỷ XX với các họa sỹ Brian Maguire, Eithne Jordan, Michael Mulcahy, Michael Cullen, Dorothy Cross và Alice Maher.

Nghệ thuật điêu khắc vào thế kỷ XIX là những tượng đài anh hùng hay tượng đài kỷ niệm như tượng Oliver Goldsmith và tượng Edmund Burke của John Henry Foley (1819–1874) bên ngoài trường Đại học Trinity, Dublin. Truyền thống này tiếp tục phát triển trong thế kỷ XX với các tác phẩm của Oisín Kelly (1915–1981), Seamus Murphy (1907–74) và Hilary Heron (1923–77), mở đường cho việc sử dụng các kỹ thuật đúc mới và phát triển nghệ thuật điêu khắc bản địa Ireland. Điêu khắc thời kỳ này trừu tượng và dí dỏm hơn, như người ta có thể thấy trong nhiều tác phẩm của Edward Delany (1930-2009), John Behan, Michael Warren, Eilis O’Connell, Kathy Prendergast và Eileen MacDonagh.

Thông tin trực tuyến

Bộ Nghệ thuật, Di sản và Gaeltacht:	www.ahg.gov.ie
Cơ quan Văn hóa Ireland:	www.cultureireland.gov.ie
Údarás na Gaeltachta:	www.udaras.ie
Hội đồng Nghệ thuật:	www.artscouncil.ie
Hội đồng Nghệ thủ công Ireland:	www.ccoi.ie
Tổ chức Trao đổi Văn hóa Ireland:	www.irelandliterature.com

Kiến trúc

Mặc dù là một đất nước nhỏ bé nhưng Ireland lại có ảnh hưởng toàn cầu về kiến trúc, cả lịch sử và cận đại.

Các công trình kiến trúc xuất hiện đầu tiên ở Ireland còn lại ngày nay là những nắm mộ cự thạch khoảng 3.500 năm trước Công nguyên. Các công trình này bao gồm mộ đá và mộ có đường vào như Newgrange ở hạt Meath. Trong Thời kỳ đồ Sắt (500 năm trước Công nguyên), các pháo đài đá hình tròn rộng lớn được xây dựng, thường là trên đỉnh đồi như Dun Aengus trên Aran Islands. Vào thời kỳ đầu công giáo, kiến trúc của Ireland một lần nữa phát triển mạnh – ví dụ như những tháp tròn, được coi là rất đặc biệt ở Ireland, và hình thành nên một phần của các khu vực tu viện như Glendalough hoặc Clonmacnoise. Một di sản đẹp mắt thuộc thời kỳ đầu công giáo còn được giữ lại là Skellig Michael (thuộc thế kỷ 6-8 sau công nguyên), trên hòn đảo Great Skellig ở Đại Tây Dương, là nơi sinh sống của các thầy tu Ireland. Kiến trúc Ireland nổi tiếng thế giới trong thời kỳ Goergian (1974-1983), trong đó nhiều kiệt tác kiến trúc được xây dựng như công trình Tòa nhà Castletown (1729) xây

Cổng đá Newgrange

theo kiểu Palladian tại Hạt Kildare và tòa nhà Custom tại Dublin (1791) được thiết kế theo trường phái tân cổ điển. Các khu nhà theo kiến trúc thời kỳ Georgian, các quảng trường rộng và công viên với nhiều cây cũng xuất phát từ thời kỳ này. Nhiều kiệt tác có thể tìm thấy trong khuôn viên trường Đại học Trinity Dublin, ví dụ như thư viện cổ (1712) và tòa nhà Provost (1759). Các kiến trúc sư Ireland cũng có những đóng góp quốc tế quan trọng trong thế kỷ 18 và 19. Năm 1972 James Hoban (1758-1831) chiến thắng trong cuộc thi thiết kế Nhà trắng cho Tổng thống Hoa Kỳ George Washington.

Một trong những kiến trúc sư nổi tiếng nhất của Ireland vào đầu thế kỷ 20 là Eileen Gray (1878-1976). Là người đi tiên phong trong Phong trào Hiện đại, Gray sống ở Paris nơi mà bà thiết kế nội thất cũng như chính ngôi nhà của bà tại số E1027 Roquebrune-Cap-Martin. Bảo tàng Quốc gia Ireland còn lưu giữ nhiều thiết kế nội thất mang tính biểu tượng và mẫu kiến trúc của Gray. Ngày nay, công việc của các kiến trúc sư Ireland là làm thay đổi các thành phố trên khắp thế giới – từ châu Âu tới Trung Quốc và Nam Mỹ nơi là những thiết kế theo phong cách Grafton cho một khu đại học ở Lima đã giành giải ‘Sư tử bạc’ vào năm 2012 tại triển lãm kiến trúc ở Venice.

Nhà Georgian Town, Dublin

Phòng trưng bày Glucksman tại Cork
do O'Donnell & Tuomey thiết kế

Âm nhạc

Âm nhạc luôn là một phần quan trọng của văn hóa Ireland, từ những bản nhạc truyền thống cho tới lễ hội và đám tang dưới hình thức chơi và hát các bản ballad, cho tới điệu nhảy Ireland – vẫn rất sống động trong các cộng đồng Ireland khắp thế giới. Đàn harp là nhạc cụ chi phối thời kỳ đầu. Một trong những nhạc sỹ Ireland đầu tiên mà tác phẩm vẫn còn đến ngày nay là Turlough O'Carolan (1670–1738), nghệ sỹ đàn harp khiếm thị và một trong những người cuối cùng của truyền thống thơ cổ.

Truyền thống cổ điển còn xuất hiện dưới những hình thức do các nhạc sỹ châu Âu khác khai phá. Dublin vào thế kỷ XVIII là một trung tâm âm nhạc quan trọng và Handel chọn công diễn tác phẩm Messiah tại đây vào năm 1742. Vào thế kỷ XX, âm nhạc truyền thống Ireland ảnh hưởng đến các nhạc sỹ hiện đại như Seán Ó Riada (1931–71).

Âm nhạc truyền thống Ireland hiện nay nổi tiếng ở nhiều nước thông qua ảnh hưởng của các nhóm nhạc như Clannad, Enya, Chieftains, Dubliners, Altan, Dervish, Lúnasa và Anúna, tất cả các nhóm này biểu diễn trong bối cảnh hiện đại nhưng không làm mất đi tính thống nhất với âm thanh nguyên bản. Phản ánh tính đa dạng này là hiện tượng Riverdance, với âm nhạc của Bill Whelan, kết hợp với những bài hát, bản nhạc và điệu nhảy Ireland hay nhất.

Nhóm nhạc truyền thống Altan

Comhaltas Ceoltóirí Éireann một phong trào văn hóa phi lợi nhuận với hàng trăm các thành viên trên thế giới đóng một vai trò quan trọng trong việc phát triển và gìn giữ âm nhạc và các điệu nhảy truyền thống Ireland.

Có ba dàn nhạc chuyên nghiệp và chính qui biểu diễn ở Ireland, dàn nhạc lớn nhất là Giàn nhạc Giao hưởng Quốc gia RTÉ, cùng với Đoàn Opera Quốc gia.

Ireland cũng có đóng góp quan trọng trong lịch sử của nhạc rock với các nhóm nhạc nổi tiếng thế giới như U2, Rory Gallagher, Thin Lizzy, Boomtown Rats/Bob Geldof và Pogues, và các nhóm sau này như Cranberries, Snow Patrol và Frames, rồi những nhóm gần đây như The Script và Two Door Cinema Club. Ireland cũng được biết đến là nước có nhiều nhà soạn nhạc nổi tiếng toàn cầu như Van Morrison, hay như gần đây là Paul Brady, Christie Moore, Damien Rice và Lisa Hannigan cũng được thính giả toàn cầu biết đến. Ireland cũng nổi tiếng về nhạc pop, với Boyzone và Westlife nổi tiếng thế giới và đã bán được hàng chục triệu bản ghi âm toàn cầu.

Nhà hát Quốc gia, Dublin

Điện ảnh

Các bộ phim được sản xuất tại Ireland và có nội dung về Ireland kể từ khi Anh em nhà Lumière quay phim ở Phố Sackville năm 1897 (nay là phố O'Connell). Rex Ingram là đạo diễn phim câm của Mỹ có gốc người Ireland vào đầu thế kỷ 20. Năm 1910, công dân Mỹ Sidney Olcott quay bộ phim *Chàng trai đến từ đất nước Ireland cũ* ("The Lad from Old Ireland") tại New York và Kerry, bộ phim đầu tiên được sản xuất trên hai châu lục.

Suốt thế kỷ XX, các nhà làm phim Ireland sản xuất rất nhiều phim nghiệp dư, phim thời sự, phim tài liệu và phim tư liệu, và bộ phim nổi tiếng nhất là *Mise Eire* (1960) của đạo diễn George Morrison. Tuy nhiên, phải đến năm 1970 mới có làn sóng mới các bộ phim do Ireland sản xuất thay thế cho các bộ phim do nước ngoài sản xuất có nội dung về Ireland. Ngành công nghiệp điện ảnh phát triển nhanh chóng trong thập kỷ qua và Ireland ngày nay được biết đến trong lĩnh vực điện ảnh như cách mà chúng ta được biết đến về sân khấu và văn học. Theo bước chân của Jim Sheridan

Once

Gió lung chuyển Barley

và Neil Jordan, ngày nay chúng ta có một thế hệ những nhà làm phim mới bao gồm những đạo diễn như Lenny Abrahamson, Conor McPherson, Martin McDonagh và Kirsten Sheridan.

Trong những năm gần đây, phim của Ireland đã giành được hầu hết các giải thưởng quốc tế lớn như giải Cành cọ vàng liên hoan phim Cannes cho phim *Gió lung chuyển Barley*, hay giải Gấu Vàng tại Berlin giành cho phim *Ngày Chủ nhật đâm máu* và giải Sư tử Vàng tại Venice cho phim *Chị em nhà Magdalene*. Phim Một lần giành giải Phim nước ngoài hay nhất trong các Giải thưởng Tinh thần Độc lập và phim *Garage* mang về giải CICAIE tại Liên hoan phim Cannes 2007. Hai phim Ireland giành giải Oscar cho phim ngắn hay nhất trong những năm gần đây là: *Six Shooter* năm 2006 và *The Shore* năm 2012.

Thông tin trực tuyến

Hội Nhà hát Quốc gia:	www.abbeytheatre.ie
Rạp hát Quốc gia:	www.nch.ie
Bảo tàng Nghệ thuật Đương đại Ireland:	www.imma.ie
Phòng trưng bày Quốc gia Ireland:	www.nationalgallery.ie
Thư viện Quốc gia Ireland:	www.nli.ie
Bảo tàng Quốc gia Ireland:	www.museum.ie
Thư viện Chester Beatty:	www.cbl.ie
Hội đồng Điện ảnh (<i>Bord Scannán na hÉireann</i>):	www.filmboard.ie

Thể thao

Trong số các môn thể thao phổ biến nhất có các môn truyền thống Ireland, bóng đá Gaelic, bóng gậy hurling và camogie (giống môn khúc côn cầu trên cỏ) được chơi duy nhất ở Ireland và bởi các cộng đồng người Ireland ở nước ngoài. Các trận đấu trong giải vô địch bóng đá và hurling Toàn đảo Ireland thu hút nhiều người tới xem suốt những tháng mùa hè và cực điểm là các trận chung kết, điểm nổi bật của năm thể thao Ireland, được tổ chức tại Công viên Croke, Dublin.

Bóng đá là môn thể thao yêu thích của mọi lứa tuổi, từ học sinh cho tới các lứa tuổi lớn hơn trong các giải đấu trong nước. Đội bóng đá Quốc tế Ireland, thi đấu với tên Cộng hòa Ireland, nhiều năm qua đã giành một số thành công và được người hâm mộ ủng hộ nhiệt tình. Đội bóng đá vượt qua vòng loại World Cup 3 lần vào các năm 1990, 1994, và 2002 – và đạt thành tích cao nhất vào năm 1990 khi vào tới vòng tứ kết. Ireland cũng vào được vòng chung kết Vô địch châu Âu hai lần vào 1988 và 2011. Bóng bầu dục phổ biến ở cấp câu lạc bộ và trường học, và quốc tế. Môn thể

Trận cầu trong giải chung kết các câu lạc bộ GAA

thao này do Liên đoàn Bóng Bầu dục Ireland (IRFU) quản lý. Ireland tham gia tranh tài tại giải Vô địch Sáu Quốc gia hàng năm, giành chiến thắng 11 lần và đoạt giải vô địch vào năm 2009. Ireland vào tới vòng tứ kết giải vô địch bóng bầu dục thế giới 5 lần.

Ireland nổi tiếng với các môn thể thao ngoài trời như bắn súng, câu cá và các giải đua ngựa và biểu diễn cưỡi ngựa. Ngựa thuần chủng Ireland được coi là một trong những giống ngựa tốt nhất thế giới.

Với bờ biển dài trên 3.000 km và nhiều sông suối, bơi thuyền và đua thuyền là các môn thể thao đã có từ lâu ở Ireland. Các trò chơi và hoạt động trên biển như câu cá, lướt ván, bơi xuống, lướt gió, lặn và bơi thu hút sự tham gia của công chúng.

Ireland có hơn 400 sân gôn trải đều trên toàn quốc. Các đội gôn toàn Ireland tham gia các giải gôn quốc tế không chuyên và các giải lớn ở Ireland như giải Ireland Mở rộng và giải vô địch PGA Ireland. Ireland đăng cai Cúp Solhiem gôn nữ chuyên

Các vận động viên giành huy chương của đội tuyển Ireland – Thế vận hội Paralympics London 2012

Katie Taylor vui mừng sau khi đạt huy chương vàng môn quyền anh tại Thế vận hội Olympic London 2012

56

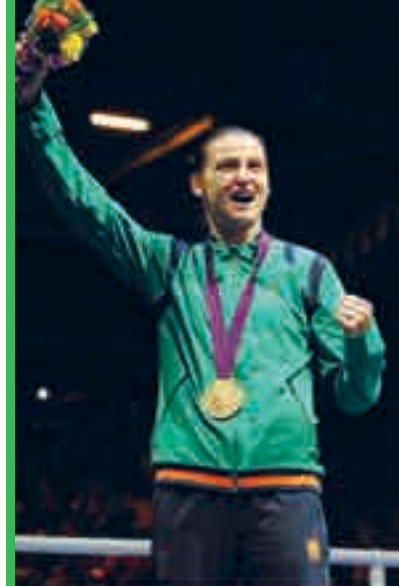
nghiệp 2 năm một lần vào tháng 9/2011 tại Sân Gôn Lâu đài Killeen, Hạt Meath. Giải Ryder Cup được tổ chức ở Ireland vào năm 2006 và tay gôn Người Ireland Paul McGinley sẽ giữ vai trò đội trưởng đội gôn châu Âu trong giải đấu 2014. Năm 2010 và 2011 là hai năm thành công của các tay gôn Bắc Ireland: Graeme McDowell, Rory McIlroy và Darren Clarke chiến thắng tại ba giải đấu quan trọng lần lượt tại các giải – US Masters 2010, Giải Mỹ ở rộng 2011 và giải Anh quốc mở rộng 2011. McIlroy tiếp tục chiến thắng lần thứ hai tại US PGA năm 2012 và hiện được coi là một trong những tay gôn hàng đầu thế giới.

Ireland cũng có thành tích cao trong các kỳ Thế vận hội Olympic với 2 huy chương vàng của Pat O’Callaghan năm 1928 và 1932 tại Thế vận hội London, mùa Thế vận hội mà Ireland giành được tổng cộng 5 huy chương vàng, bao gồm huy chương vàng của Katie Taylor giành huy chương vàng lần đầu tiên cho môn quyền anh nữ. Trong khi đó các vận động viên điển hình như Ronnie Delaney, Sonia O’Sullivan và Michael Caruth đã thi đấu và giành huy chương cho Ireland. Ireland cũng đạt được thành công lớn tại Thế vận hội thể thao cho người khuyết tật Paralympics tại London năm 2012, giành được tổng số 16 huy chương trong đó có 2 huy chương vàng của Michael McKillop (điền kinh) và Mark Rohan (đua xe đạp).

Ireland là chủ nhà cho Thế vận hội đặc biệt vào tháng 6/2003. Hơn 7.000 vận động viên từ 160 quốc gia tới Ireland để tham dự sự kiện này, một sự kiện thể thao lớn nhất từng được tổ chức tại Ireland.

Thông tin trực tuyến

Hội đồng Thể thao Ireland:	www.irishsportsCouncil.ie
Hiệp hội Bóng đá Ireland:	www.fai.ie
Liên đoàn Bóng bầu dục Ireland:	www.irfu.ie
Hiệp hội bóng Gaelic:	www.gaa.ie
Đua ngựa Ireland:	www.goracing.ie
Hiệp hội Gôn Ireland:	www.gui.ie
Olympic Đặc biệt Ireland:	www.specialolympics.ie
Hội đồng Olympic Ireland:	www.olympicsport.ie

Ảnh

- 2 Fernando Carniel Machado/Thinkstock
4 Quốc hội
7 CAPT Vincenzo Schettini/Bộ Quốc phòng
8 © Bảo tàng Quốc gia Ireland
15 Paul Rowe/Educate Together
18 Đại học Trinity Dublin
19 Công ty Cảng Dublin
20 Bộ Ngoại giao và Thương mại
24 RTE / John Cooney
27 Maxwells
28 Tin tức Y khoa Ireland
33 Hiệp hội Báo chí
35 Bộ Ngoại giao và Thương mại
36 Bộ Ngoại giao và Thương mại
38 Văn phòng Thủ tướng
39 Irish Aid
41 Văn phòng Thủ tướng
42 Bảo tàng Nghệ thuật Đường đại Ireland, Quỳ Gordon Lambert, 1992
45 © John Minehan
46 © Phòng trưng bày Quốc gia
49 Denis Gilbert
50 Colm Hogan
51 Ủy ban Điện ảnh Ireland
52 Ủy ban Điện ảnh Ireland
54 Sportsfile / Stephen McCarthy
55 Sportsfile / Brian Lawless
56 Sportsfile / David Maher

Iveagh House, trụ sở của Bộ Ngoại giao
và Thương mại Ireland, Dublin.
www.dfat.ie